

Издали Недјељом.

Цијена:
За ПРВУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (о БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Прегледна плаћа се у
плаћеним новчанима непо-
средно администрацији „Гл.
Црногорца“ на Цетиње, а
може се и картом упут-
ницом на пошту у Котор.
Дописки пишу се уредниш-
тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

Телеграми „Гласа Црногорца.“

БЕЧ, 7 априла. Господска кућа
пошто закључи прорачун, би распу-
штена. — У дипломатичним кругови-
ма не надају се да ће се грчко пита-
ње ријешити на мирни начин.

БИОГРАД, 8 априла. Измеђ во-
ђа либералне и радикалне странке
углавијен је договор за изборе. Вла-
дини кругови увјеравају да је побје-
да владине странке при изборима из-
вјесна.

ЛАВОВ, 8 априла. У граду Стри-
у букнуо је страшни пожар, те уни-
штио град. Изгорело је 60 особа.
Становништво, које износи до 7000.
душа, побјегло је са гарнизта, те се
потуна по околини.

МАДРИД, 8 априла. Један фра-
тар дочека на вратима катедралне
цркве епископа, те испали у њ три
метка из револвера. Убица зове се Га-
леото, а био је капелан у једном манасти-
ру калуђерица. Због рђава понашања
био је збачен са службе, те с тога огор-
чен бјеше на епископа. Тако је у суду
исказао. (Епископ је умро сјутра-дан. У.)

БУКАРЕШТ, 8 априла. Руска
влада покупувала је силну стоку по
Румуњској. Преносе се гласови о
скупљању руске војске на граници.

Париз, 9 априла. „Хавасова“ пу-
шта у свијет слиједече вијести о грч-
ком питању:

Окружница лорда Розбери пре-
поручује великијем државама нека
оставе грчкој неко извјесно вријеме
ради разоружања. Ако грчка не хтје-
не послушати, нека велике државе
одазову из Атине своје преставнике
и нека са флотама блокирају обале
грчке.

Потврђује се глас о настајању
инглеске владе да велике силе заједнич-
ки поступају према Грчкој, тражећи
да се разоружа кроз 8 дана. Ради то-
га да свака држава пошље по једну
ратну лађу у Пиреј, на ако се Грчка
оглуши позиву, да преставници вел.
сила оставе Атину те да се сваки
укрпа на лађу своје државе, а одмах,
за тијем да започне блокирање.

Адмирал Марксак, заповједник
Француске ескадре у Леванту, примио
је паредбу од своје владе да се држи
строге неутралности и да не оставља
Пиреј док не прими парочити позив.

У Берлину мисле да се рат изме-
ђу Грчке и Турске не може никако
отклонити.

Париски „Тан“ омио је глас да
грчки консуо у Канеји, договорно са
својом владом, подјарује устанак у
Кандији и да су консули другијех др-
жава доставили својим владама, да, ако
се г. консуо не премјести, да ће уста-
нак поуздано букнути.

Данас (8) војени министар, у прат-
њи многијех официра креће на грани-
цу Тесалије да прегледа војску тамо
улогорену. — Официјални лист доноси
закон о повећању војске и позову ре-
зерве. — Од јуче гласа се да је ул-
тиматум већ готов. — Војска досад
има 85.000 људи, а до мало повисиле
се на 115.000.

АТИНА, 8 априла. Руски мини-
стар отпутовао у Ливадију да из-
вјести цара о положају. Нелидов креће
такођер пут Ливадије. Даје се велика
важност путовању Бутцова, који је,
прије поласка, састајао се са Делија-
нсом.

Делијанис тврдо је одлучио шље-
довати исту политику као и у де-
цембру.

БЕЧ, 10 априла. Бенерал Блаже-
ковић именован је за намјесника дал-
матинскога.

АТИНА, 10 априла. У њеким
политичним круговима влада мишљење
да су Бутцов и Нелидов позвани у
Ливадију да даду савет о начину којим
би се могло дати задовољство Грчкој.
— Коначно је одлучено да се саставе
три логора на границама, и приправља
се позив новијех редова резерве.

ЦЕТИЊЕ, 12 априла.

Преско питање, ради својих по-
шљедица на друштвену уредбу једне
од најкултурнијех држава, а преко ње
на цијело људско друштво, претежније
је од догађаја на Балкану. Оно се да-
нас најжешће претреса у аристократ-
ским круговима В. Британије, међу
оно „десет хиљада полубогова“. Прет-
реса се не хладно ни разборито, него
како их срџба надахњује. Бегови ин-
глески не могу се никако одрећи вла-
стине над читавим једним народом;
не могу да појме како би се та њихо-
ва досадашња стока могла преобрази-
ти у људе, и то у људе, који би се
у правима изједначили с њима!

Али васколики мисаони и правич-
ни свијет не само што то појима вр-
ло добро, него и жели да се то што
прије оствари. Ако Гледстонова намје-
ра за сада не пређе у дјело — ако и
остане као намјера за дуго —, вазда
ће остати као свијетло спомен племена
прегнућа. То је на дику старну од
73 године, старцу коме се не може
приговорити да не љуби своју отаџби-
ну и да кроз не познаје праве њене
потребе.

Његов говор у сједници од 17
апр. по новоме, јако је дјеловао на
скупштинаре и на мноштво слушаоца
у тријемовима. Тај знаменити говор
трајао је дуго, а жица га је одмах
разнијела по свијету. Ево, у главном,
што је Гледстон рекао:

Би ли Инглеси и Скотландци пре-
дузели новчани ризико да отклоне преке
тешкоће? Не заиста! Аграрни злочини
у Ирској настали су ушљед одсуства
властеле, која је повећала закупнину сва-
ке године, јер сваке године навикла се
трошита изван земље. Одирање са
стране закупника наведе народ на
ужасне злочине, а ови су могли у
крв пријехи с једнога нараштаја на
други.

У таквијм приликама нестале је
једнакости народности; Инглес поста
Ирцу крвник, коме је право светити
се. Тако је народ почео мислити. Ми,
и да хћемо, не можемо се опрати од
одговорности, јер поступање преке
властеле, у неколико је и наше посту-
пање. Ми смо *participes criminis*. И-
мајући власт у рукама, ми гледасмо
мирно њихова дјела! Наравно, било
је и добре и човјечне властеле, али,
у овакијем приликама, њихово пона-
шање слабо је могло ублажити велику
р'пу. Унија изведена је била против
воље свијех бољих слојева, а изве-
дена је била митом и притиском.

План који ћу развити требало би
да се оствари у исто доба кад и Home-
Rule bill. Сврха му је да, под увјети-
ма тога била, Ирци откупе своје зе-
мље. Прени парламенат нека образује
збор који би се звао „статуска власт“.
За откупљивање, на основу тога „би-

ла“ имала би се установити стална
главница, од прилике од 180 милијуна
штерлинга. Нормална цијена за ваља-
но имаће изнашла би колико закупни-
на од двадесет година.

Гледстон тврди, да је његов план
прост, а да ни новац не би било пре-
тешко прибрати.

Као што рекосмо у почетку, пра-
вични и савјесни људи једнодушно
пристају уз тај предлог. Он је надах-
нут правичношћу и основан на њој,
па ће с тога и побједити. А што ско-
рије, тијем боље и по исте бегове!

Говор министра Делијаниса.

Пошто је скупштина, већином гла-
сова изразила повјерење министарству,
велика гомила атинскијех грађана сте-
че се пред кућом Делијанисовом, да
га поздраве, на што он изрече овај
говор:

Драги суграђани,
Ви сада изразујете задовољство,
што је скупштина гласовала повјере-
ње укупном министарству. Скупштина
није могла друкчије ни поступити, по-
што она сачињава народни савет, по-
што преставници народа треба да се
пађу у првијем редовима у борби за
народне користи. (Одобравање).

Заиста не паметисмо ми народу
ову политику, које се држимо од мје-
сеца септембра, него њу народ нама
наложи, а ми је просто примјењујемо,
ево отада пет мјесеца. Докле у суш-
тини, ми нијесмо друго до вјерни слу-
житељи наше отаџбине која нас диже
на власт.

Нас биједе за много што-шта.
Најприје за то што нијесмо марљиво
узнастојали око војеног уређења; би-
једе нас да смо неопрезном нашом
политиком отуђили велике државе;
највише пак у грчких нам уписују да
смо материјално земљу упропастили,
— ми који смо наше противнике на
влади највише тијем корили, који смо
се ради уређења наших финансија
највише борили.

Скупштина не нађе да су приго-
вори нашијех противника оправдани;
она нам доушта да се и на даље др-
жимо исте политике, и ми ћемо остати
вјерни вршници народних одлука.

Ако имамо земљака противнијех
вашему и моме мишљењу, суграђани,
будите праведни према њима, имајте
у виду да је њихово мишљење искре-
но, да су и они Грци, да их руково-
ди народна корист другчије схваћена.

А увјерите се да ако неке између
великије државе мисле е су наша по-
траживања у опреци са општим инте-
ресом Јевропе, увјерите се, рекох, да
ће оне исте велике државе на брзо
увидјети да се интерес Грчке не раз-
лази баш тако са јевропским интере-
сима. Оне ће увидјети да су наше
тражбе достојне њихове заштите, и,
као што се у прошлости нашој већ
догађало, велике државе најзад при-
знаће законитост наше народне тежње,
јер су оне у сугласју са развитком
цивилизације на истоку.

Имајте, дакле, поштовања према
вел. државама и надајте се да ће оне
признати правилност тражбица наше
отаџбине.

Суграђани! Ми који смо сада на
власти, ми немамо до једну сврху, а
та је: служити отаџбини. Ништа не
ћемо пропустити да ту сврху пости-
гнемо. Као министри ми нијесмо до
слуге наше земље, слуге које бдију над

њеним интересима и које се боре за
одбрану истијех.

Ја вам топло благодарим на ва-
шим осјећајима према мени и молим
вас да се мирно развијете, полажући
надање у Бога, у Грчку и њезину
влашту снагу. Нека вам узник буде:
живио народ грчки! живио његов
краљ!

Руси о бугарскијем стварима.

Што се тиче бугарскијех ствари све
руске новине у главном се потпуно слажу,
разлика је само у тону; а мишљење ру-
скијех новина, то је мишљење руског дру-
штва, руског народа — мишљење цијеле
Русије. По новинарској својој дужности
морамо се обавијести на то.

„Новое Время“ од 2 априла у увод-
ном чланку, говорећи о пристанку кнеза
Александра на ријешење париградске кон-
ференције, у почетку проиизира, како то
он наједанпут пристаде послје онекакве
свечане изјаве, да не пристаје на ограни-
чење рока његовог губернерства, па даље
наставља: „Свакако то нимало не смета,
да кнез Александар даље поступа, као да
је рађено, да се коначно споји Источна
Румелија са Бугарском. Румелијотки чин-
овници премјештају се у Књажевину, а
на њихово мјесто долазе бугарски чинов-
ници; народној војсци автономне провин-
ције даје се униформа једнака са оном
бугарске војске.“ Даље: „Гласови о сази-
ву велике бугарске скупштине са маскар-
ранијем учешћем посланика Источне Руме-
лије не престају, па се сад не зна, шта ће
чинити турско-бугарска комисија, која се
саставља за преглед органског статута
Источне Румелије.

У осталом не може се очекивати, да
ће ово противрјечије међу званичном „по-
корношћу“ кнеза Александра и његовијем
правијем намјерама одмах изазвати ма ка-
кве нове компликације. Ако Порта остане,
као што се то може очекивати, равнодуш-
ни посматрач фактичног уједињења двају
бугарскијех провинција, никаква протеста
са стране другијех држава неће бити. Ру-
сији, која је потпуно постигла, да се принц
Батембергски покори њезинијем захтје-
вима, не иде у рачун сметати развој
догађаја, који ће раније или доцније
засвједочити, колико и у нашем интересу
пристати, да се понови рок генералгубер-
наторства са дањег књаза бугарског. А
да поменути развој догађаја не заузме
противан нашијем интересима правац,
доста ће бити, да се пажљиво мотри за
свијем онијем, што се догађа како у Бу-
гарској, тако и у Источној Румелији и да
се тако држимо, да бугарски народ ни за
један часак не губи увјерености, да је
руска влада вазда готова помоћи му у
случају потребе. У том погледу желити
би било, да се обистине они просети гла-
сови у последње вријеме о тежњи турске
владе и самог Султана да се приближи
Русији, користивши се пребивањем у Криму
Государа Императора. Таково зближење
показаће Бугарима, да у случају — далеко
немогућном — ако књаз Александар, из
личнијех својијех рачуна, и напријед из-
води антируску политику на штету оног
народа, над којим он влада, Русији ће
лако бити стати на пут тијем интригама,
предходно се споразумијевши са Портом.
Та о „Новое Время“, а „Рускиј Курьер“
мало је отворенији. У уводном чланку од
1 априла обраћа пажњу уопште на чудно-
ватост догађаја на балканском полуострву,
па споменути, какав је резултат од руско-
турског рата мјесто ослобођења јужнијех
славена наставља даље: „У течају 7
години Русија се огромнијем материјалнијем
жртвама утврђује и подржава младу бу-
гарску државу, развијајући с једне стране
њену ратну снагу, с друге својни моћи-
јем окриљем бранећи је од спољанијех
непријатеља: и у резултату пот-
пуно отуђење Бугарске од Ру-
сије подпадање под уплив спо-
љашњи, непријатељски Русији.“
У осталом даље исти лист тјеша се, го-
ворећи: „та Бугарска, т. ј. народ, коју су
руске војводе ослободиле од турског јарма,
није исто, што и званична Бугарска, која
сад интригира против Русије, предајући се
на милост и немилост Инглеској и Турској.“
Даље спомињући, какаво је одушевљење
завладао на све стране, кад се је књаз

Александар прогласио као кнез над оба-
днице Бугарске, додаје: „Али сад за оз-
биљнијој дјелу Славенства очигледно је, да
Русија, противећи се политички кнезу Ба-
темберског и потврди истог без рока у
звану кнеза уједињене Бугарске, поступа
у интересу цијелог Славенства а не само
у своје, с намјером, да очува источни
дио Балканског полуострва, да не подпадне
под уплив Немачке и Италије, и да је
Русију допао сад врло тежи задатак —
још једанпут ослободити Бугарску и бу-
гарски народ од пријетеће му политичке и
економске погубије.“ Даље овај лист го-
вори, да је садања опасност по Бугарску
већа и озбиљнија, но пређашњи турски
јарам и да је Русији теже је изабавити од
те опасности, па завршује чланак: „Сад,
ио што се види, настало је вријеме, да
Русија јунач и устане против социјалних
офериста, да парализира њихов опасни уплив
на судбину балканских Славена и цијелог
Славенства, и, у случају могућности, да
ослободи Бугарску од њих. Ми смо увје-
рени, да ће сваки корак, који би Русија
учинила у том правцу, срести саучешће у
цијелом Славенству.“ „Современни Из-
вјештај“ иду још даље: „Кнез Александар
пристаје уз протокол конференције, али
намјерава га подијелити скупштини на пре-
тресе... Такови пристанак просто значи
одрицање. Народна скупштина, нема збора,
забрани ће кнезу, да пристаје на ријеше-
ње конференције, а и сами кнез постараће
се, да пошто по то добије од скупштине
таково ријешење. Међу тим спајање Бу-
гарске са Источном Румелијом напредује.
Окупацији руском војском једне или друге
кнежевине говорка се, и, ако је вјеро-
вјити „Politische Correspondenz“, народ у
Јужној Бугарској почиње да се навикава
на ту мисао, па шта више, и жели, да то
буде час прије.“ Даље исти лист говори,
како народ нимао не воли принца бате-
мберског, како га преко воље примио из
поштовања према руском Цару, па настав-
ља: „Сад, пошто народ види, да је главна
сметња пријатељским и братским одноша-
њима Руса према Бугарима једини принц
Батемберг, не би ли најприродније било,
да народ пожели абацирати владарца, коме
он никад није ни био одап? Овдје су ко-
ментари изишли.

Париски лист „Тан“ примио је
овај допис из Атине, од свога наро-
читога дописника:

„До сад ми се Атина чињане мирна
вино, у којој је мало граје. Њени ста-
новници нити лармажу нити се побуњавају,
но се матажу, устајаху и лијегаху редовно,
у исто доба. Један је дан лично друге,
готово без икакве промјене, те сам се
често запитаво је ли ово престолница земље,
у којој се рат хоће, где се већ и приу-
говља! Та потпуна тишина не слагаше
се никако са стањем земље, а међутим
та је тишина постојала. Гдје, дакле, одје-
киваху те жестоке страсти, које листови
изражаваху?... Од неколико дана опажа
се мало више покрета и раздражености

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

КАФА И ЧАЈ И ЊИХОВО ФИЗИО- ЛОШКО ДЈЕЛСТВО.

(Свршетак.)

Прије него почнемо говорити о физи-
олошком дјелству кафе и чаја, потребно је
најприје проговорити коју уопште о пита-
њу нашег тијела.

Док човек живи, т. ј. док се креће,
док ради, док мисли, непрекидно троши
материју свог организма. Ни најмањи по-
крет не може човек учинити, што неће
утрошити неку количину материје, неку ко-
личину мишића и у опште свог тјела, та
ко да кроз неко вријеме од првањег ми-
шића или тјела не остане ништа. Да пак
тијело задржи негу енергију, да буде спо-
собно и даље радити, необходимо је потребно,
да се утрошене материје накнаде са новијем,
у противном случају организам почи-
да слаби и најпослије утине, ако за дуже вре-
мена непрекидно троши на рад, а недо-
кнађује. На тај начин бива непрекидна
измена материје у нашем тијелу: једно се
руши, друго се подиже, а у овом
се и сав живот засније. Као што је по-
знато, материја не постаје наново ни у
нашем тијелу, нити уопште гдје-год у при-
роди*). Дакле, да се накнади, што је из-
губљено у нашем организму, мора се у њ
унијети споља.

По тежини $\frac{3}{4}$ нашег тијела је вода, па
послије воде као главни саставни дио дола-
зи бјеланчевина те материје, од које
су: албумин (бјеланце), фибрин (влак-
нина), казеин (сировина, саставни дио
сира) и глутин (туткало). Од других
материја долази у састав тијела: кухи-
на (хлорин натријум), калиу-
мове соли, креч, гвожђе, фос-
фор, сумпор у врло малој коли-
чини: ово су неорганичке материје. Као

* Кр. Фохт, Физиолошка дијета.

Скупштина се састала и било је исказа
по улицама.

Прва скупштинска сједница била је у
прошлу суботу. Није се очекивало наваде
од стране посланика, ни овога пута. Њи-
хова је годишња плата хиљаду осам сто-
тина драхама, а има их којима треба четир-
до пет дана да стигну у Атину. Њеки
долазе на коњима преко Пелопонеза, а они
са острва довозе се у лађама. Овијем
ванредним позивом, посланицима се наме-
тао велики труд и велики трошак; са свим
тим они се одазивање боље но друга пред-
сједничку позиву, јер од 240 изостао их
је само дванајестина, а у обичним скуп-
штинама једва би их се састајало толико
колико је доста ради законичног гласања.

Скупштинска дворана била би доста
лијепа, да је нијесу нагдили са два о ро-
зна ступа, што подупиру горњи тавани
(строп); ти су подупорни напирени пошто
се саградила дворана. Посланици сједе у
полукруг, — на сједиштвама што су поиз-
дигнути, један иза другог, као стенице,
— и држе капе на главама, као у ингле-
ском доњем дому. Људи су већином при-
номањаста, великих кукастих носова, и
бркати. Лица су им, као што рекосмо пр-
ве масти, а при томе опањена сунцем и
морским вјетром. Оно неколико грађана
бјелопутих и уличаних, што их је у
тој гомили, још више у очи дају. Што се
тиче ношње и она је различита. Има их
много у старинском народном руху: на
глави се, на плећима њинтерац са дугач-
кијем рукавима, који се не навлаче, но
висе пиза њих као слоњена крила, а на
ногу бијели фистан. Иза „биро“, међу
секретарима, видјех једнога крупнога мо-
мка, — правога дива —, у фистану и са
њинтерцем, како се бани међу својим дру-
говима капутијама. У првоме реду сједи
један старац, који је војевао год. 1821.
Зове се Калифорнас, а бира га Атина уви-
јек. И он је, дакако, у наликерској ношњи.

Обично се мисли да су Грци и брзо-
реци, — као што су махом јужни народи,
а ја налазим да су готово као источњаци,
озбиљни, нажљиви, — да их ништа прена-
гло не потреса: Они немају нашу (фран-
цеску) манију досетљивости, која чини да
се у нашем парламенту сваки час упада
у ријеч говорнику. На против грчки посла-
ници умију слушати веома добро. Ко уз-
немирује, то је публика у тријемовима;
тамо цака и жагор прати говорнике; час
ташну рукама, да им длани пукну, час
тутње ногама и звижд. Кад председнику
досади, нареди да се публика изајде, али
сјутра дан опет се понавља иста
ствар.

Већ у првој сједници очито је било
да ће министарство опет имати већину.
Сваки посланик, кога сам ја запитаво шта
се мисли у народу, сваки ми је једнако
одговорио: народ хоће рат. А пошто пред-
лази Г. Делијаниса иду на то да се зарати,
с тога ће они бити и приноси у скупшти-
ни. Најпрви ће ударац претрпети Теса-
лија. Ту су простране равнице, те ако
Турци уђу, не оставља их никаква природ-
на запријека. Ја сам с тога и питао те-

салиотске посланике не боје ли се они то-
га, а они ми одговорише да ниједна дру-
га покрајина не изискује рат колико њи-
хова. И за иста они су, након тога раз-
говора, имали посебни састанак и у својим
одлукама показали се веома ратоборни.

Г. Делијанисе објаснио је положај и
изнио своје предлоге. Положај занета не-
ммо, а предлози, који се само у часовима
очајања пресузувати могу. Откад се вој-
ска позвала, износи јавни дуг 67 милиона
франака; напори падају и слабо се при-
мају, предумљени зајам од 100 милиона
франака, није се могао извршити; патри-
отски зајам, за кога се мислило да ће га
Грци с двора пократи, износи само 2 ми-
лиона, а прорачунило се 30 м. Не остаје
друге помоћи влади, но 18 мил., које ће
побрати од купира од 1 и од 2 франка и
9 мил. од банка са прикључним курсом. У
то 27 мил. влада би требала друге 25
мил., које опет не може другачије скупшти-
но прикључним течајем.

На таки изглед, посланици се
ни мало не пренадоше; нити ко узвик-
ну, нити се уплете у ријеч министру.
Стадоше одобравати кад Делијанисе, завр-
шујући свој говор, изаказа какве ће мјере
употребити, да мобилизује 800. офитира и
4000. подофицира, који још фале војсци.
Одобраваху, ама хладно. Помисао на рат
не загријава већ никога!

Такође нико не прекиде говор Три-
кунисов, кад овај устаде и поче да напа-
да министарство. Његово разложење чини
ми се основано. Ако има изгледа за успјех
— вели он — онда заратимо; ако ли су
прилике против нас, рапшта да испржује-
мо снагу земље, са узалудним оружањем?
Тијем поступком одузеће се могућност и
да се употреби и прва добра прилика
да заратимо, и то да заратимо са добри-
јем изгледом на успјех. — Али Грчка
не налази се у часу кад је мило послу-
шати разумни савет. Као што већ поме-
нуемо ерчаница је тога говора да треба
штедјети снагу Грчке за боље прилике.
Тај је говор био схваћен просто као из-
јава за мир. Присташе Трикунисове, у
потоњим говорима, нагласише као главни
тај смисао, те је у опште рђаво био при-
мљен у штирми. Неке новине, готове да
надзоријевају, — као што су вада били
Грци — ту же вођа опорбе да се продао
Инглезима.

Делијанисе одговорио је Трикунису, и
од онда препирка једнако траје и преноси
се са сједнице на сједницу, између при-
стајца обају противника. Али делијанов-
ци не могу отворено да кажу: ми хоћемо
рат! трикунисте са своје стране, не
смију у кратко и јасно да поставе пита-
ње: мислите ли ви да сте готови за рат?
— Те парламентарне резерве, које се
намећу говорницима, одузимају готово сва
интереса расправама, при којима је немо-
гућа искреност.

Прекјуче, у уторник, прослављена је
успомена устанка 1821-ве године. Прозори
бјеху окањени са плавијем заставама, на
којима су бијели крстови. На прозори-
ма многих кафана бјеху изложене слике

јунака из војевања за ослобођење. То су
већином лични људи, бркати са великим
црвеним чалмама. Из јутра велика гомила
народа слега се куд је имао проћи краљ
са свитом, идући к саборној цркви на
благодарјење. Између тих мркијех лица,
тијех одлучнијех људи, краљ, руменијех
образа и жуткаста брка, погледа неодлучно,
прође, — права сјеверна појава. Напљедник
је висока раста, као и ујади му, велики кња-
жеви руски. Не опажа се „електричног
саобраћаја“ између владаоца и народа му.
Ниједан узвик не поздравља у проласку,
па ни капу сваке не скиде. Краљ Ђорђе
држи се, веома опрезно, своје уставне ро-
ле; Грцима се чини да се и превисе тје-
сно држи тога. Та околност, што је
опрезно избјегавао да се покаже војсци,
тумачи се, као да он у себи не одобрава
наоружање. Мисли се да је он лично про-
тиван у опште рату, а уз то, Грцима се
крива што сумњају е он нема вјере у
судбину хеленизма.

Мисли се о њему пак, да је веома
досетљив. Одмах наа благодарјења кренуо
је са Делијанисом пут коринта, ради отво-
ра нове жељезничке пруге до Научије.
Така ће сад и Мисена, постојбина славног
Агамемнона имати жељезничку станицу.
Пруга ће пролазити мјесто, гдје је, од при-
лике била немајска шума, гдје је Рела
(Херкулес) ловно лавове.

Пред вече скуп се свили народ код
стубова Јунигера Олимскога, гдје је већ
напријед уређено било, да ће бити демон-
страција. Народ је прегвидио један пут,
неки соколати поп, — са заставом у руци.
Да ваи је видети било тога пона, садугом
косом низ плећа, а на глави са некаком
цијеви, што наликује малом опаклијском
димњаку (камиланка)! На застави бјеше
слика св. Ђорђија, а над њом надпис:
„Енозис и танатос“ (сједињење или смрт).
За попом иђаху музиканти, али иста се
свирка не чујаше од велике граје; једва
што се чујаше бубањ и вишњалка. За њима
једна децупација из Крете, једна из Маке-
доније, а за овима мјешавина Атијана,
прашљавијех сељака, војника у мундиру,
људи у фистану и кицоша по париској
моди, у бијелим рукавицама.

Поп са својом заставом, уза свирку
и грају мноштва, прође кроз варош, до
велике школе, гдје свечано окрунише ки-
нове трију патриота, којима је украсено
прочеље здања. То су кинови патриарха
Григориа, кога Турци објесише 1821-ве;
језикослова Корјаја, који је очигтно и пре-
брао данашњи гр. језик, и пијесника Ри-
гаса.

Кад би свјетина опапла кога официра
на прозору, одмах зачли викати: Зито поде-
мос! (Живео рат!) У Стати, најширој улици
пријестолнице, ступило се пет шест хиљада
радознајних — а више их нема вада у
Атину. Пред великом школом била је на-
мјештена једна мала трибуна, окањена ви-
шњацима од мртве. Пет, шест говорника
један за другим промаљаху главе кроз
зеленило, говореху жустро. У тијем говорима
често се напомињаху Кеерсе и Мардонијусе,
маратонска и саламинска битка; како је
трста хиљада Персејанаца потучено било

Прегледајући горњу таблицу, лако
можемо вијести, које су материје боље за
храну, т. ј. које дају више крви и масти,
па према томе лако можемо бирати себи
храну здравију и снажнију. Из исте табли-
це видимо, да неки предмети биљне хране,
као п. пр. лећа и фацола, имаду, што се
тиче бјеланчевинастијех материја, исту
снагу готово, као и месо; али не треба
заборавити, да знатни дио од те биљне
хране избади се на поље услијед несвар-
љивости, а особито љуске, дочим је месо
много сварљивије и лако се усисава.

Међу горњијем предметима хране у
таблици Карла Фохта ми не нађосмо ни
кафе, ни чаја, па не можемо ни сравнити
снагу њихову са снагом горње хране.
Руски професор Капановов у томе одно-
сију пружа нам следеће податке. На ос-
нову истраживања J. Bell'a.

Чај:

	Зелени:	Црни:
Воде	8-20	5-96
Тешна	3-24	2-43
Танина	16-40	27-14
Нераствор. албумина	17-20	16-83
1 астворливог албумина	0-60	0-89
Других азот. материја	6-79	7-05
Декстрина и гуме	—	0-50
Пектиновијех мат.	2-60	3-22
Хлорофила и смоле	5-60	4-60
Телјичног тјакња	34-00	25-90
Луга (непела)	6-27	6-07

У осталом, код различитијех врста
чаја сразмјера горњијех материја мијења се.

Што се тиче кафе, у главном, доби-
ли бисмо сличну анализу њеног хемиског
састава, само што мјесто тешна у њу ула-
зи кафеин, који је по физиолошком свом
дјелству сличан тешну. Судећи по горњим
цифрама, могли бисмо закључити, да чај
јаче храни, јер у њ улазе материје, које
долазе и у ред творница крви и у ред тво-
рица масти, и то у знатној количини. То
је тек на први поглед; ту је исто оно,

Животињска храна.	Воде.	Бјеланче- вине мате- рије.	Маси.	Творници масти.
1 Сир	368-59	334-65	242-63	—
2 Жум. јајета	523-83	163-62	291-58	—
3 Слан. фреш	659-50	127-30	117-70	—
4 Свињ. месо	706-65	171-27	57-31	—
5 Брав. месо	727-00	220-00	27-49	—
6 Тел. јетра	728-00	129-40	23-90	—
7 Тел. месо	737-54	166-33	25-56	—
8 Голуб. месо	743-33	209-35	10-00	—
9 Крав. месо	651-75	187-83	19-00	—
10 Гов. мозак	754-50	80-39	165-00	—
11 Кок. месо	762-19	196-27	14-23	—
12 Крав. (шар.)	785-41	136-06	28-37	—
13 Бјел. јајета	841-04	117-60	—	—
14 Кравље мл.	857-05	54-04	43-05	40-37
15 Козје мл.	863-58	46-59	43-57	40-04
16 Женско мл.	885-66	28-11	35-64	48-17
17 Мозак кост.	30-00	10-00	960-00	—

Биљна храна.	Воде.	Бјеланче- вине мате- рије.	Маси.	Творници масти.
1 Ориз (пир.)	92-04	50-69	7-55	834-53
2 Овае	108-81	90-43	39-90	618-43
3 Лећа (соч.)	113-18	264-94	24-01	559-05
4 Кукуруз	120-14	79-14	48-37	679-45
5 Шен. браш	124-81	127-07	12-24	723-93
6 Шеница	129-94	135-37	18-54	663-80
7 Раж	138-73	107-49	21-09	668-45
8 Јечам	144-82	122-65	26-31	582-19
9 Фац. (грах)	145-04	223-52	19-66	526-63
10 Сув. шљиве	292-66	није	одређено	—
11 Шен. љеб	431-91	89-88	19-54	470-65
12 Копт. (кес.)	537-14	44-61	8-73	356-51
13 Кртола	727-46	13-23	1-56	173-30
14 Шљиве	801-10	8-75	—	—
15 Грождје	802-13	7-40	—	—
16 Јабукe	821-33	3-91	—	—
17 Крушке	832-38	2-35	—	—
18 Мрквице	853-09	15-48	2-47	83-79
19 Репа	922-85	14-20	—	—
20 Краставац	971-40	1-30	—	20-00

од тридесет хиљада Грка у Платеји и о другим славним бојевима. Свијетли спомени завета, а познати и најпростијим грчком селу, те им свијема врте мозгом, након осамдесет вјекова! Те успомене тако су силне да још потхрањују илузије да-нашњих Грка, а к томе треба још додати и још свјежје успомене из рата за ослобођење. Предање се живо преноси с нараштаја на нараштај. У мрнарници има још данас Канариса и Кризиса, као што у војсци има Бодариса, Маврокордата и Колокотрива. То су унуци чувених јунака, Грци се пијане са побједама, које та имена напомињу.

Код Јупитерових стубова, говорио је г. Филимон, начелник атински. Пред великом школом г. професор Киријакос, па посланик Аргироуло, а најзад неки Латсимболос, поштени трговац и жестоки патриота. Он је објаснио хиљада драма војничког грчког, који први уђе у Солун ја ли морнару који први лагумом дигне турску ратну лађу. Из свакога говора орало се: зито полемос! зито Крити! и т. д.

Ја сам у овој прилици разумно, како је могао бити древни Грци. Кад се види ова равна дријетом и мањем нарађена, ова говорница истесана у живну камену — која ни мало не би привлачила пажњу да се не би говораше Демостен и остали, — не би човек разумно како су могли чути говори тако на отворено. Али ми немамо појма како грчка свјетина умије слушати. Така тишина настане, да се глас не само га далеко чује, него се и свака ријеч јасно разабра.

Чуство што превлађиваше у слушаоцима бјеше душевни умор. На свакоме лицу могах читати јасно жељу да се изиђе из те неизвјесности, што ослабљује народ; жељу да се сврши, по што, по то. Један говорник рекавши: доста је било ријечи! сад нам треба дјела (арга)! — војници што бијашу украј мене, повикаше радосно: „Ерга! ерга!“ — Други неки војник рече шалећи се некоем стациу, који једнако викаше: „Живно рат!“ — „Прекривите! лако је теби викати, јер ти нећеш ратовати!“ — Ја сам, синко, војевао, ево види!“ и показа стару рану на лицу. Старац је био Крићанин.

Брзојавно сам вам да је сличних манифестација било и по осталим варошима у провинцијама. Јавно сам вам како је архијерејскоп Халсијски и рид о жпю своју драгоцјену митру, за ратне потребе. — Атински листови немоју ријечи да нахвале поступак цркв. великодостојника.

ДОНИСИ.

ВИР, 30 марта. — Доња Црмница изгуби свога уваженог, заслужног и општељубљеног командира!

Жица нам предаде тужну вијест да је ком. Петар Станковић престао живјети! Овај црни глас дошито нам је 27 марта зором — након неколико тренутака пошто Петар престаде дисати. — Јављено нам би и то, да ће се 28 марта погреб обавити у Сотонићима пред цркву св. Јована, у селу пок. Станковића.

што смо рекли за фаолу и леђу: и ако су по саставу боље за храну, него месо, али су им материје тешко или никако растворљиве. У опште од све количине саставних дијелова чаја у врелој води их се раствори тек око 33-64%, т. ј. око 1/3, па и од ових растворљивих материја не хране све, те тако остаје врло мали, незнатни дио хранећих частица у чајном раствору.

Ово нам изгледа мало парадоксално: сваки од нас зна, како се човек засити, или бар осјећа се ситијим, пошто пије двије-три чаше чаја или кафе; дакле, по овом судију, бисмо рекли, да чај јако хранљив, кад мала количина њега растворена у великој количини воде, у стању је заситити нас. То противрјечи горњем. Ево у чему је ствар.

Међу материјама, које се налазе у чају и прелазе у његов раствор, има двије-које јако упливиту на човјечијим органима, те од њих је чај и добио онај огромни значај; то су етерно чајно уље, и теинин. По истраживању Бекера чајно етерно уље има велики уплив на циркулацију крви у нашем тијелу; кад се употреби извјесна количина чајног уља, пука убрза, крв живље циркулише, подиже се у главу у већој количини и лице црвени. Таково одприлике исто дјелство чини и теинин, али он и још више нешто има. Истраживања и Гоше, и Лемана и Бекера до истог су резултата дошли: сваки каже, да под упливом чаја и кафе, намјена материје у нашем тијелу успорава се, количина мокраће, коју дуче бубрези, и која служи на бољом мјером те измјене, умањав се. Руски др. Иванов чини је оглед са чистијем теином и дошао је до истог резултата. Доктор Бекер очигледно је ово доказао са овим огледом. Он је најприје наредио једном свом пацијенту, да у течају 7 дана употребава сваки дан једну исту количину хране и да пије чисту воду, а уз то да

Приликом глас пролеће брзо преко цијеле Црмнице. — Нема те душе у свој Црмници, која није охнула и тонлау сузу пролила, кад је разумјела жалосну вијест. Нема душе у Црмници, која није зажелела одати покојнику последњу почаст — испратити га до ладна гроба, вјечне куће пок. командира.

Главари црмнички већ су 27 ог у вече били окупљени на Виру. Они нијеу ништа пропустили да само достојно дочекају и испрате посљедњи пут свога истинитог друга и искреног пријатеља. Исту вече црмнички бригадир вој. Мато Ђуровић добије заповјед од Његовог Височанства Господара да двије чете са оружјем дочекају на Виру и испрате тијело пок. П. Станковића до у Сотониће гдје ће бити погребено тијело покојниково.

Сјутра дан, 28 марта, окупило се на Виру необично много народа и ово бјеше пјетак — пазарни дан на Виру — али народ бјеше дошао из цијеле Црмнице много раније и многобројније него што се обично окупила. Пјаца бијаше све то пунија народом али сваки бијаше забринут, свакоме си могао на лицу читати тугу и жалост нико и не мишљао о куповању, продавању или другом каквом приватном послу.

Око 9 1/2 сати пред подне показа се према Лесендру књажевски вапор, на коме је било тијело пок. ком. Станковића, а кроз по уре вапор бјеше на вилејкој обали. Официри су прихватили мртвачки сандук са вапора и на рукама понијели до на главну пјачу, пролазећи поред двије упараћене чете, које су са оружјем одале почаст. На сред пјаце починут је сандук и многобројно свештенство са протојерејем црмничким, Вуком Пламенцем, на челу, извршило опјело.

Кад се ово обавило војници дигосе сандук да носе и пратње се упути к Сотонићима. На челу пратње биле су двије чете војника са оружјем, за њима ђаци основне Сотонићке школе, за овима свештенство, иза ових сљедио је сандук, за њим пак необично мноштво народа. — На Виру не оста готово нико.

Пратња се кретала к Сотонићима и све је то виша постајала од народа, који је са страна придолазио. Огромни свој размјер достига је пратња кад се стигло око подна код цркве св. Јована у Сотонићима. Овдје си могао видјети народа не само из црмничке и ријечке нахије већ велики број из Приморја: Будве, Капишела и Пантгровевића. Око подне отпочели су свештеници читати погреб, који се свршио око сата по по подне. — Наступило је да се ода покојнику „посљедње цјелованије“. — Ово је био моменат који је трудни описати... маса народа плаче и сузе лије!

Пошто је ово извршено, бригадир црмнички вој. М. Ђуровић нареди да два командира и два подкомандира изнесу сандук из цркве и да га спуште у гробницу. У исто вријеме војницима је командовано да одају почаст са оружјем.

Послије погреб да то је, по обичају народу кољиво (панакхија).

Прије него што ће се народ рази-

сваки дан чини одређену количину кретања. Други пут са истом храном и кретањем, али да пије чај мјесто воде. Покушавши ово више пута, он се увјерио, да употребљавајући чај човек мање губи од своје тежине; у средњу руку губитак при употреби воде био је 539 гр. а при употреби чаја само 203 гр.; Количина мокраће за 24 сата у првом случају 35-194 гр., а у другом 34-221 гр.

Гладујући такође је велика разлика у губитку у тежини тијела, кад се употребљава вода и чај.

Ово нам јасно доказује, да под упливом чаја и кафе измјена материје у нашем тијелу успорава се, т. ј. умањав се губитак сопственог његовог градива, његових саставних дијелова, тјаква, при вршењу процеса живота, те човек може да врши с мањом штетом за се тешку какву радњу пијући чај, него без њега.

Смит је нашао, да употребљавајући чај јако се увећава дучење угљене киселине, коју ми издишемо при помоћи плућа. А на основу овог, што смо прије казали, ово значи, да се увећава распаѓање хранећих материја, које циркулишу у организму и које још нијеу постале саставни дио његовог тјаква, те тако на рачун тог и може организм, употребљавајући чај, вршити сувишни рад, не губећи у исто вријеме сопствено тјакве. У главном, то се вето може казати и за кафеу.

Осим тога, чај има и друге особине. Молемот, а за њима и други физиолози, налазе, да употребљавајући чај при вршењу умног каквог рада, човек се лакше уреди на једном предмету, постаје спокојнији, а мисли живље, биетрије и лакше теку; па и сам се пребра. Ову особину још и стари Кинези опазали; ево што стоји у једној књизи: „Чај је врло корисна биљка; пиј га — и твој х дуће се олакшати и просвијетљати.“

лазити војвода Пламенац устаде те каза у кратко колику је почаст Њ. В. Господар благоволио указати пок. ком. Станковићу, он је нагласно да ова ријетка почаст не само да је ублажила тугу фамилије и родбине покојника, већ да је са тијем ријетким саучеником Њ. В. учинио велику почаст цијелој Црмници и да то не треба заборавити.

Народ је на ове ријечи једногласно, бурно и одушевљено одговорио три пут: живо Квз!

(П. Ј. Д.) МАНАСТИР ОСТРОГ, 5. априла. — Данас 5 априла на Лазарева Суботу на двије уре послје подне, пошл смо е литијом у цијеће у пратњи упоређених ученика овданих троразредне школе, и многобројног обојега рода побожног народа, како из оближњих мјеста, тако и из разних крајева Црне Горе, — који је дошавши овог празника да се покљони св. Василију уједино присуствовао на служби Божјој у доњем манастиру.

Уз чувствителну побожност коју је дугобо осјећао сваки присутни у овој литији милина је била и са стране гледати; најпрви је одио један ученик, носећи икону у којој је изобразен улазак Христов на ослу у Јерусалим. За овим друга два обучена у бијелим стихарима са свијећама у руке, а за овима пак ишаху сви ученици, за ученицима је ходно преносили јеромонах Теофан Ђоковић обучен у свештеничко одјелу носећи крст и кадионицу у рукама а за овим многобројни обојега рода народ. Тако смо упоређени ишли до ниже горњег манастира, а ту у највећој шуми на једној лијепој долиници нађосмо смјештено разио цијеће над којим је преподобни јеромонах осветио водичу у истом мјесту. Послије водосвешена изговорио нам је пренос. јеромонах Теофан Ђокић кратку, али лијепо бесједу, односећу се на значење светковине, свршио исту са ријечима: Живио наш Преузвишени Господар Квз Никола I. који се очински брине за срећу и опетанак, укупног народа српског. На које се многобројни бурни гласови чуше, како од ученика и учитеља тако и од присутног народа „Живио — Живио“. А послје ов г са цијећем у руци вратили смо се на исти начин упоређени у цркву цијевајући тропар „Ошпчеје воскресније“ све до у цркву, где смјестив дошесмо цијеће држана је вечерња. А послје ове разишли смо се својим становима.

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 12. Априла.

— Његово Височанство Квз присуствовао је црквеној служби ове велике недјеље. Његово високопреосвештенство г. митрополит Митрофан, уз припомоћ мјеснога свештенства одслуживао је редовно свете обреде.

— Предсједнику државнога са-

Њеки научењаци налазе, да чај више дјелује на мозак, а капа на срце и фазтавију.

Знајући ове особине кафе и чаја, не треба се чудити, што данас на цијелој земљи има у најмању руку 620 мили ова људи, а то је више од 2/3 свега људства, који пију чај. На се не треба чудити, што и у нас сваком даном он се све више и више употребљава. Само на жалост што га код нас не умију вада, као што треба, справити, а међутим управ од начина справљања зависи, колико ће чај задржати чајног етерног уља, које онако дивно упливине на наш организм. Кад се код нас справља чај за лијек у назеби, обично се стави у брлик, па се дуже времска кува заједно са лимуном. На тај начин све, што има етерног уља извјетри, а увећа се количина танина. Руси ево како поступају: пошто вода у нарочитом суду узавре, ставе неку количину чаја у чајник, који је предходно оплакан врелом водом, па се запари кључалом водом толико, да ова покрије тек дио чајника. За тим покрије се чајник повећом салветом, да не одуше, па тако се инфундира једно 5 минута. Послије овог долије се вреле воде у чајник до двије трећине, и разлијева, али се паз, да се наједанпут сав чај из чајника никад не изаспе, него треба по мало испати у чаше или шоље, па опет долијева ти врелу воду.

Зато код нас, особито у Босни и Херцеговини, па и у свој Турској, кафе справљају, као што треба: код нас је не варнише времска, као у другим мјестима, те тим она изгуби свој аромет, своје етерно уље, него пуште само два-три пут да прелива кључ, сваки пут, кад оће да попије, одмичући од ватре.

Ј. Љ.

вјета, г. Божу Петровићу, као да непомогло много лањска купатила у Францсбаду, јер је онамадне кренуо у Беч, да у тамошњих лијечника потражи савјета, гдје би му ове године пробитачно било купати се.

— Познати родољуб госп. Паја Јеремич из Кикинде са госпоњом супругом дошао је на Цетиње, у сриједу вече. Како дознајемо г. Јеремич задржаће се њеколика дана овдје, па ће обичи један дио Црне Горе.

РАЗНЕ ВЈЕШТКЕ.

(Јужна црква.) — Робер де Бонифер, француски путник, био је скоро на острву Цејлону, походио врховнога свештеника „јужне цркве“ (цркве Будине), па је описио ту своју походу и штампано је у најновијој књизи парискога „Плавога Прегледа“. У Бониферовом опису има доста занимљивих ствари. Он казује између осталог ово:

Врховни бонза (свештеник) борави у селу Малигаканду, неколико миља далеко од Коломба. Ту је и богословија. Богословија је ограђена. У њој околосе кокоши, зумбул, бадем и свакојако дозасто биље. Овдје ондје неколико простих четвртастих колаба са широком стрехом на дрвеним дурецима.

Затекосмо врховнога бонзу, Сумангала, како се шћућурио под једном колом. Глава му обријана, а на ногама саидали од коже; на њему жута тога која му не покрива десну руку и рамена. Оно њега се искупило младе бонзе. Таман их почео учити. Срипаци су заједно некакав запис урезали дјелом на смолном палином листу. Гдје су у запису стихови, то отијевају сви на глас.

Кад се сврши та лекција, дже се врховни бонза на нас одведе на веранду пред својом колебицом, која бјеше сва у жбуњу краснијих ружа. Ту сам могао из ближе посматрати ту малу округлу главу црпцурастог бонзе, који ме је подсећао на гојазнога и доброћуднога Сенигу. Особиту пажњу побудило у мени његове црне, благе али и јасне очи; оне су му непрестано играле тамо и амо, али их ни један пут не диге горе нити обори преда се. Тумач нам донесе велику бакрену плувицу. Зуби и уста у врховнога бонзе црвене се, јер жавае бетел, а десни су му већ кржаве.

Будистички свештеници смједу јести само оно што им се покљони; они немају своје куће. Њихова су правила врло строга; они живе само од милосрђа својих вјерних и не смједу никак дариути новац. На и колиба у којој борави врховни бонза, сарађена је од прилога. На острву Цејлону нема никаквих вјерозаконских фондова ни буџета. Будистички свештеници морају се клонити женскиња; није им саободно ни руку пружити женином чељадету. Ко преступи то правило, тај одмах губи свој чин и вргне се на тешку црквену немантане.

Врховни бонза поче нам тумачити вјеру Будину. А даби смо га лакше разумјели, послужил се неким катихизисом који је преведен и на виленики језик. Ми и сами прочитасмо у томе катихизи су ово:

„Што је то будизам? — Човјек који исповиједа да је следбеник науке нашега господара Буда. — Је ли Буда био Бог? — Није. — Је ли био човјек? — Само по изгледу; али по суштини није наљичио ни на једнога човјека. То јест: он је својим духом, моралом и разумом надманио све људе свога времена и свих познаних времена. — Је ли њему Буда право име? — Није. Тим се именом казује његова права суштина. — шта значи име Буда? — Значи: просвјетитељ или онај у којег је сва мудрост. — Је ли Буда пронашао прави узрок еиј људској невољи? — Је те на измаку својих дана. Тад му је објелодањена. Као год што сунчана свјетлост пробива ноћну таму, тако је и Видјељо знања узнијело његов дух и било му је дато да изнађе узроке људским патњама и начине како да се њима одоли. — Је ли њему требало великога труда док је то дошао? — Јесте. Морао се одрећи свих грехова, свих жеља и свих преступа који нам засјењују очи те не видимо истину. — Која је то свјетлост што разгониле наше незнање и сачува нас од свих грехова? — То је познавање четири „идмените“ истине које Буда проповиједа. — А које су то истине? — Јад нашега живота. Вјечита жудња за савршенством које никад не можемо постићи. Угучивање те жудње, а чини како се може та жудња угучити. — Ако постигнемо ове четири истине, шта ће онда бити од нас? — Доћи ћемо у нирвану — А шта је то нирвана? — Најсавршенија тишина, где нема никакве жеље, ни каква снјевања, никаква бола, гдје неста не свега онога што нас чини човјеском. Сваки може бити онст човјек док не дође у нирвану; али чим већ једном у нирвани, он не ће пожељети да се опет роди.“

Према овоме може се јера будистичка сматрати као вршак пессимизма. Ова

философија може се сносити само великим прегорјивањем и саучињем и добротом према човјеким јадима.

Док смо се разговарали тако о вјери, дотле су припојавле сјенице облијетале око жбунова ружичних. Скронни атеист смјешно се благо. За тим нам врховни бонза показа своју богословију. Најприје уђосмо у библиотеку, гдје су библијске и сингаленке књиге поређане по угаљаним и кидивом постављеним даскама. У засебитом одјелу има велика збирка јевропских књига. Бонза ми показа с великим задовољством сингаленско-сингаленски речник, у сјајноме повезу. Тај му је рјечник поклонички принос од Уела кад је путовао у Источну Индију. За тим нам показа и књиге од Барта, Сенарта, Ренана и Вихиера; али се тад пакосно осеђивао. Предисао сам неке од тих књига и видјео сам да врховни бонза није ни завирио у њих: листови нијесу ни исјечени. А и шта би могли наши јевропски писменици казати једноме свјештенику Будинио?

Сумангала, тај врховни бонза, није никакав голем дух. То сам познао по дужем разговору с њим. Он је само научен будистички учитељ, и ништа више. Учи своје ђаке да читају и пишу. Држи се просто предавањем и словима, а нимало се не стара да проучи што више. С тога пута не скреће, па за то и не може да каже прави суд о ономе што се догађа око њега у свијету.

Кад смо разгледали библиотеку, отишли смо у мали Будин храм, који бјеше у једном крају баште под густим дрветима. У једном долапу у виду, што бјеше заграђен рашетом, сједи на своме престолу Буда од бијелог мрамора: очи, усне и кољена обојена првеном бојом, наслоњено се на лактове. Слика гојазна и врло наивна. Пред њим на мраморноме столу бјеше читавица лијепога цвијећа, без стабљика и лишћа: руже, зумбули, дубице и јергован. Врховни бонза рече нам: „Буда не пише ово цвијеће, али људи желећи да га умилостиве — увели су овај обичај.“

На растанку запитах бонзу: какве је радости и какве муке осјетио у своме вијеку. Он ми одговори добрим хумором: „Моја је радост у томе да све више и више провиђам у науку Будину, а мука ми је кад не могу да је прекувам.“ Уз то још додаде како му је тешко што су његови млађи другови лијени и покварени. „В.“

Црногорско Поморство.

Св. Никола. 24 марта. — И ове недјеље имали смо вјетрове тихе и средње од I. и IV. кв. мирно море и ведро небо.

На улазак Бојане има 4¼ погмљотачки дубочине.

Доједрише:

Траб. при. „Луна Нуова“, тон. 12, кап. Јакун Сука, из Обота празан.
Траб. при. „Две Амичи“, тон. 24, кап. Фазли Гучи, из Медове крцат.
Траб. при. „Морски Ков“, тон. 25, кап. Мустафа Хасан, из Медове крцат.
Траб. тур. „Н. Хаирлије“, тон. 15, кап. „Хасан Билали, из Медове крцат.
Траб. тур. „Худа Верди“, тон. 33, кап. Фазли А. Хоца, из Обота празан.
Траб. при. „Шехини Дерија“, тон. 33, кап. Одо Бег, из Медове крцат.
Траб. при. „Хаирлије“, тон. 12, кап. Мустафа Сулејман, из Медове крцат.
Траб. при. „Хаирлије“, тон. 20, кап. Мехмед Осман, из Медове крцат.
Траб. при. „Буона Сорте“, тон. 21, кап. Сулејман Адем, из Обота крцат.
Траб. при. „Хаирлије“, тон. 19, кап. Алил Осман, из Обота празан.
Траб. при. „Дулињота“, тон. 35, кап. Сулејман Каши, из Медове крцат.
Траб. при. „Софија“, тон. 24, кап. М. Туло, из Обота празан.
Траб. тур. „Хаирлије“, тон. 15, кап. М. Фазли, из Обота празан.
Траб. при. „Луна Нуова“, тон. 12, кап. Јакун Сука, из Медове празан.

Одједрише:

Траб. при. „Луна Нуова“, тон. 12, кап. Јакун Сука, из Медове празан.
Траб. при. „Две Амичи“, тон. 24, кап. Фазли Гучи, из Обот крцат.
Траб. тур. „Н. Хаирлије“, тон. 15, кап. Хасан Билали, из Обот крцат.
Траб. при. „Шехини Дерија“, тон. 35, кап. Одо Бег, из Обот крцат.
Траб. при. „Хаирлије“, тон. 12, кап. Мустафа Сулејман, из Обот крцат.
Траб. при. „Хаирлије“, тон. 20, кап. М. Осман, из Обот крцат.
Траб. при. „Буона Сорте“, тон. 21, кап. С. Адем Укоја, из Медону, крцат.
Траб. при. „Дулињота“, тон. 35, кап. Сулејман Каши, из Обот крцат.
Траб. при. „Софија“, тон. 24, кап. Мустафа Туло, из Медову празан.

У цињ, 30 марта. — Ове недјеље,

до суботе имали смо лагунне и умјерене вјетрове од I. и IV. четвртца, ведро небо и мирно море, у суботу дигао се јаки југо-источни вјетар са кишом и великим таласањем.

Барометар 75--5.

Доједрише:

Траб. тур. „Бела Вита“, тон. 14, кап. С. Муктар, из Корчуле празан.
Траб. при. „Морски Ков“, тон. 20, кап. А. Сулејман, из Бари крцат ориза.

Одједрише:

Шкуна тур. „Аслан Бахри“, тон. 100, кап. М. Тесин, за Малту, крцат дрва.
Траб. при. „Уда Верди“, тон. 17, кап. Омер Бег, за Трст, крцат кукуруза.
Шкуна при. „Аирлије“, тон. 62, кап. А. Брахим, за Малту, крцат дрва.
Траб. при. „Бахрије“, тон. 32, кап. М. Сулејман, за Медову, празан.
Траб. тур. „Бела Вита“, тон. 14, кап. С. Муктар, за Драч, празан.

Бар, 1 априла. — Ове недјеље имадоме вјетрове од II. квадранта и неке и јаке узбуњеним морем и кишом.

Барометар који снадне још дође на 76--2.

Стање температуре Р. 17.

Пароброд „Делино“, кап. Ф. Радоничић, који је овдје дошао у сриједу из Трета и Далмације врну се јучер из Крфа и Арбаније са неколико трговине и путника и јутрос слиједи његово путовање.

МАЊЕДОНСКИ ЉЕТОПИС.

Године послје Христа.

(Наставак).

1195. (25 марта) ерски краљ Стефан Немања одрече се пријестола, покалуђери се у манастиру Студеници и назва се Симеун. Круну предаде сину Стефану, пошто је владао 37 година. Исти дан покалуђери се и његова жена и би названа Анастасија.

1197. (2 нов.) дође Симеон Немања у Свету Гору у манастир Ватопед.

1199. (13 фебр.) умре у Хиландару Стефан Немања, ерски краљ. Посветио се као Симеун Мироточиви. Кад Латини узеше Цариград, његов син св. Сава пренесе светитељско тијело у Србију у Студеницу.

Исте године одметне се од грчкога цара Алексеја мањедонски велмука Добромир Стрез и утврди се у граду Просеку на Вардару. Не могући савладати га, цар му даде своју синовцу за жену и уз њу горњу Мањедонију.

1201. Добромир Стрез, господар од горње Мањедоније, помири се са Грцима, с којима се био завадио, и врати им Прили и друге градове, што их је од њих отео.

1204. (13 апр.) послје девет мјесеца опсаде узеше Латини кретоносци Цариград на јуриш, страшно га пљенише, палише, робинше, убијаше, силоваше, каљаше светиње православне, у цркви св. Софије чинише свака безаконја, исјекоше силне Грке, а онда опарише грофа од Фландрије Балдовина. Грчки цар Тодор Ласкар оде у Нишеју у Малу Азију, гдје оснује ново царство.

Исте године у јулију отме латински цар Балдовин I. од Грка Сер и Солун.

Исте године у септембру маркез Бонифацијо Монферат стане владати као солунски латински краљ над Солуном и околном Мањедонијом и Тесалијом, признавајући као свога врховнога господара латинскога цара у Цариграду.

Исте године у новембру фландријски витез Рене Трит са 120 латинских витезова дође у Пловдив као латински херцег од Пловдива, признавајући као свога врховнога господара латинскога цара у Цариграду. Ова херцеговина трајала је 30 год.

1205. Бугари протјерају Добромира Стрезу из његове државе у горњој Мањедонији и узму његов град Просек на Вардару.

Исте године у јунију бугарски цар Јованница (Калојан) узме од Латина Серес и удари на Солун, отме доњу варош, али сама тврђиња оста у латинским рукама и Колојан мораде најпослије уступити испред солунскога латинскога краља Бонифација.

1206. (11 јул.) Латини сузбију Бугаре од Станимака који су држали у опсади 13 мјесеца. Бугари са Куманима толико су пустишили Тракију, да су Грци тамошњи од њих одустали и уз мреке Латине пристали.

1207. (у јулију) у кланцу једном код Мосинопоља у Тракији (на запад од Марице) погине од бугарског стријеле солунски латински краљ Бонифацијо.

Исте године помоћу ерског краља Стефана Првовјенчаног протјера Добромир Стрез из своје државе бугарскога управника Шимана. У ишти мах велмука Слав отргне се у Родопа од бугарскога цара и најпослије своју столицу у Мелнику.

1208. (31 јул.) код Пловдива латински

цар Хенрик с 18,000 бораца порази 33,000 Бугара под царем Борилом.

Исте године покори се Слав у Родопа латинскоме цару, који му даде титулу деспота и даде му за жену своје кониле.

1209—1210. клаше се међу собом Латини у Мањедонији.

1211. Кнез Добромир Стрез са Бугарима удари на Латине, који га у Пологу поразише уз помоћ епирскога деспота Михаила I. Стрез на то удари на ерскога краља Стефана, но ту заглави.

1214. Бугари с Латинима ударише на ерскога краља Стефана, али од Ниша морадоше уступити.

1216. (11 јун.) умре у Солуну други латински цар Хенрик. С њим падну и изгасли на утрвље латинско а царства.

1221. (јулија) епирски деспот Теодор Анђео поче ударати на латинско солунско краљевство.

1222. епирски деспот Теодор узме Солун, пошто је прије тога отео од Латина Охрид, Прили, Полог. Деспот Слав мораде уз њега пристати. Теодор је сад држао цијелу Мањедонију, узме наслов цара и даде се крунисати од охридског архиепископа Димитрија Хоматијана.

1227. (24 сент.) умре ерски краљ Стефан Првовјенчани Немањић; владао је од 1195 године.

1228. (26. марта) на ускре ерски архиепископ св. Сава вјенча у Приштини на краљевство свога синовца Стефана Радослава Промуклога Немањића.

1230. (у априлу) код села Клокотнице међу Пловдивом и Дринопољем порази бугарски цар Јован Асен II. уз помоћ куманског солунско-епирскога цара Јована Анђела Тодора, зароби га, добије Дринољ, скоро цијелу Мањедонију и Арбанију до Драча.

1233. (у децембру) Стефан Владислав Немањић збаци са пријестола свога брата краља Стефана Радослава Промуклога и сам се окрљи.

1235. умре бивши ерски краљ Стефан Радослав Промукли Немањић, као калуђер Јован.

1236. (12 јан) умре на краљевском двору бугарском свети Сава, најмлађи син ерскога краља Стефана Немање, ерски просвјетитељ, први ерски архиепископ. Српска црква слави његов спомен 14 јан. јер по црквеном уставу у богојављенској седмици не може бити самостална служба божја.

1242. никејски цар Батац удари на солунскога цара Јована и нагони га, да остави царску титулу и да се задовољи само са титулом деспота.

Исте године при крају Стефан Урош I. Велики Немањић збаци са ерског пријестола свога брата Стефана Владислава и сам се окрљи.

1246. (у септембру) никејски цар Батац отме од Бугара Серес, Медник, Родопа, Станимак, сву Мањедонију са Стобом, Хетовом, Скопљем, Велесом, Просеком и Овчим Пољем. У ишти мах епирски деспот Михаило II. узме Арбанију и западну Мањедонију. Затим (у новембру) отме цар Батац Солун од Димитрија Комнени и присиђи Комнени, да одустану од царске титуле. Висшем солунском цару, деспоту Теодору, оста само Воден и Острово на југу Мањедоније.

1254. никејски цар Батац узме Воден од деспота Теодора; а Коштур, Елбасан, Прили и Охрид узме од епирскога деспота Михаила II.

1255. бугарски краљ Михаило Асен удари на Мањедонију да поврати изгубљене земље, и заиста узме Родопа и нешто од Мањедоније; али никејски цар Ласкар одбије га.

1256. у септембру, Нићифор, син епирског деспота Михаила II. вјенча се у Солуну са Маријом, кћером никејскога цара Теодора II. Ласкара, коме је зато уступило Драч и Сервију (Оришине).

1257. у савезу са Србима епирски деспот Михаило II. узме од никејскога цара сву западну Мањедонију, али послје двије године изгуби све.

1259. (у октобру) у Пологу на горњој Рјечији порази никејски цар Михаило VIII. Палеолог епирског деспота Михаила II. Анђела, који се против њега сложио био с Латинима од Ахаје и са епидијанским краљем Манфредом.

1261. (24 јул.) војвода никејскога цара Михаила VIII Палеолога у договору са цариградским Грцима, уђе ноћу с 800 војника у Цариград, протјера Балдовина II. и учини крај латинском цариградском царству. Латински патријарх с поповима и са многим Латинима оде из Цариграда.

1266. (28 окт.) умре св. Арсеније, други ерски архиепископ, ученик св. Саве. Био је родом из Српјема.

1270. умре бивши ерски краљ Стефан Владислав Немањић.

1271. (12 фебр.) умре Сава II. трећи ерски архиепископ, брат ерскога краља Стефана Уроша I. Великога Немањића.

1272. Грчки цар Михаило VIII. Палеолог обнови охридску патријаршију, као

што је била 1020, хотећи тиме уништити независне цркве ерску и бугарску. Ово би осујећено, јер је цар хтјео то да постигне помоћу уније, са Римом.

(Наставиће се).

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Пречасном духовенству и свој П. Н. Господи на Цетињу, на Рјечији и на Виру, која изволише присуствовати спроводу мога непрежаљеног оца ком. Петра Станковића, овјем нека је изражена јавна и вјечита моја благодарност.

У Сотониће, 1 априла.

У име своје и цијеле породице
Сава Станковић.

О Г Л А С И.

ОД ДАНАС КОД НИЖЕПОТНИСАНОГ може се добити фино рађени златни корет и златни дамадан, те су оба комада вриједила 65 талијера за 58 талијера; а појединачни комади, као: корет фино за 38 талијера, дамадан за 32 талијера, јечерма златна најфинија 22 талијера, хинтерац златни са китама који је прије вриједио 70 талијера за 60 талијера, корет са црвеном харчом израђен за 18 талијера, гуњ од фино бијело свите за 14 талијера, таке од фино свите са златним ценовима за 8½ талијера, прва врста зелених долама, која је вриједила до сад 30 талијера за 25 талијера, друга врста од 25 талијера за 21 талијер, јакете женске од веада фино израђене прве врсте 30 талијера, корет женски фино 26 талијера, а тако исто и сви други комади наше народне робе, који спадају трзијској радњи могу се код мене са најумјеренијом цијеном добити.

Сувише јемчим свакоме за најбољу израду, чисто злато и фино свиту.

Цетиње, 28 фебруара 1886.

Јован Ђорђевић,
трзија.

КУЋЕ покојног Никка Баћа које постоје у овој вароши на лицу пазара и главне улице, изишле су на продају. Куће су једна до друге, двије на под а двије поземљуне. Могу се продати све најједно или свака за себе. За њихову цијену и погодбу нека се купци обрате на потписатог или коме је миље на т. Ђузу Вуко-тића управитеља ове вароши.

Цетиње, 21 марта 1886.

ЈОКО Н. БАЋЕВИЋ.

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Soleries, Laines, Draperies, Indiennes, Modes, Robes, Confections, Vêtements pour fillettes et garçons, Jupons, Peignoirs, Trouseaux, Layettes, Lingerie, Corsets, Dentelles, Toiles, Mouchoirs, Blanc de coton, Rideaux, Etouffes pour Ameublements, Tapiserie, Meubles, Literie, Chemises, Bonneterie, Vêtements pour Hommes, Chaussures, Parapluies, Gantiers, Châles, Cravates, Fleurs, Plumes, Passementerie, Rubans, Mercerie, Articles de Paris, Argenterie, Maroquinerie, Parfumerie, etc.

DEMANDER

le MAGNIFIQUE ALBUM ILLUSTRÉ renfermant 541 gravures, modèles inédits pour la Saison d'Été, qui

Vient de Paraître

Envoi gratis et franco contre demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Co
à PARIS

Sont également envoyés franco les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du **PRINTemps**. (Bien spécifier les genres et prix).
Expéditions dans tous les pays du monde.

Државна штампарија.